

Evaluering af foreningsforløb i Skolefritidsdel (Pilotprojekt 2025–2026)

Kort evaluering baseret på erfaringer fra skoler og foreninger

1. Indledning

Pilotprojektet *Foreningsforløb i Skolens Fritidsdel* er gennemført i tre SFO'er i skoleåret 2025–2026 i samarbejde med Slagelse Basketball Klub, Slagelse Håndboldklub og Volleyklubben Vestsjælland. Formålet har været at afprøve en ny samarbejdsmodel, hvor foreningerne bringes ind i børnenes kendte eftermiddagsmiljø, for at skabe mere lige adgang til fritidsfællesskaber og introducere flere børn for foreningslivet.

Evalueringen bygger på skriftlige input fra foreningerne, to fælles evalueringsmøde med de deltagende skoler samt observationer.

2. Overordnet deltagelse og børnenes udbytte

Forløbene har generelt formået at tiltrække en stabil kerne af børn på hver skole. De fleste forløb har haft en gruppe, der deltog kontinuerligt, suppleret af børn, der kom og gik fra gang til gang. Dette gav både fleksibilitet og udfordringer.

Motivation og engagement

Skolerne peger på, at børnenes motivation var høj i starten af forløbene, hvorefter den kunne dale – særligt når forløbet nærmede sig de sidste par uger. Tilbuddet konkurrerede på to af skolerne med andre aktiviteter i SFO-tiden, hvilket kan have påvirket deltagelsen. På Marievangsskolen havde de valgt ikke at tilbyde andre formaliserede aktiviteter i det tidsrum hvor foreningsforløbene blev afviklet. Det ses at de har haft en generel høj tilslutning til alle forløb.

Idrætsforeningerne oplevede generelt børnene som nysgerrige, glade og deltagende, og mange børn så frem til besøgene. Basketball-klubben fremhæver, at børnene viste godt engagement og interesse, selv når de kom midt i timen.

Målgruppen: Bred, uhomogen og til tider udfordrende

Foreningerne peger på, at målgruppen i SFO'en er markant mere varieret end i almindelig klubtræning. Børnene har forskellige forudsætninger, modenhedsniveauer og energiniveauer, hvorfor det kræver pædagogisk støtte for at kunne deltage konstruktivt.

I de tilfælde hvor der var tilstrækkelig voksenstøtte, oplevede trænerne, at de kunne fokusere på aktiviteten og skabe positive oplevelser. Hvor voksenstøtten var begrænset, fyldte konflikthåndtering og uro i højere grad og reducerede undervisningskvaliteten.

3. Organisering af forløbene

Valg af idrætsforeninger og aktivitetsudbud

En vigtig læring i projektet handler om sammensætningen af de deltagende foreninger. Alle tre foreninger i pilotprojektet repræsenterede boldspil og holdidræt. Skolerne peger på, at dette i høj grad tiltrak børn, som allerede er aktive i foreningslivet og i forvejen har interesse for boldspil. Omvendt oplevede skolerne, at en del børn – særligt dem, som ikke naturligt vælger boldspil – i mindre grad blev motiveret til at deltage. Nogle børn fravalgte aktiviteten, fordi de ikke identificerede sig med boldspil, mens andre ganske enkelt ikke kunne se sig selv i denne type idræt.

På tværs af skolerne var der derfor enighed om, at samarbejdet fremadrettet med fordel kan omfatte et bredere spektrum af idrætter, herunder idrætter som:

- Gymnastik eller parkour
- Kampsport (fx judo, taekwondo)
- Dans eller rytmik
- E-sport
- Outdoor-aktiviteter (orienteringsløb, MTB, spejder-inspirerede aktiviteter)
- Kreative bevægelsesfællesskaber

Flere skoler fremhæver desuden, at nicheidrætter kan have et særligt potentiale, fordi:

- De ikke er forbundet med "jeg kan/kan ikke"-følelser hos børnene
- Flere børn starter på samme niveau
- Idrætterne kan appellere til børn, der ikke i forvejen er foreningsaktive
- De kan skabe interesse hos grupper, der ofte overses i traditionelle idrætsindsatser

Et bredere aktivitetsudbud vurderes derfor at kunne styrke formålet om at nå de børn, der står uden for det organiserede fritidsliv.

Fleksibilitet i tilmelding

De fleste skoler havde åben tilmelding uden krav om at blive i aktiviteten hele tiden. Dette skabte:

- Øget mulighed for, at flere børn kunne prøve aktiviteten.
- Uforudsigelighed for trænerne ift. antal og gruppens sammensætning.
- Udfordringer med kontinuitet og progression i undervisningen.

Nogle steder valgte man at arbejde med "prøvegange" og kortere tilmeldingsvinduer, hvilket gav en mere stabil børnegruppe. Alle skoler vurderer dog, at *6 gange er passende*, men at forløbet ikke bør være længere, da det bliver sværere at fastholde børnene.

Antal børn

Enkelte foreninger oplevede meget store grupper (op mod 20+ børn), hvilket udfordrede kvaliteten, især når der kun var én pædagog til stede. Små grupper vurderes som mere håndterbare og giver større udbytte for både børn og trænere.

4. Samarbejdet mellem SFO-medarbejdere og foreningerne

Klar rollefordeling skaber bedre forløb

Evalueringen viser tydeligt, at kvaliteten af samarbejdet stiger markant, når skolen stiller:

- 1–2 faste medarbejdere, som følger alle sessioner
- Tydelige pædagogiske rammer og struktur
- Støtte i konfliktsituationer

Foreningerne fremhæver medarbejdernes rolle som *helt afgørende*. Når SFO-personalet aktivt deltager – fx ved at hjælpe med aktivitet, understøtte børnegruppen eller håndtere konflikter – opleves forløbene som trygge, rolige og udviklende.

Behov for tydelig forventningsafstemning

Skolerne efterspørger bedre rammesætning før hvert forløb. Flere nævner, at det er uklart:

- Hvad foreningerne forventer af skolen
- Hvad skolen skal tilbyde af støtte, lokaler, materialer mv.
- Hvordan ansvaret mellem forening og SFO fordeles undervejs

Foreningerne efterspørger tilsvarende bedre struktur omkring:

- Hvor mange børn der forventes
- Hvilke udfordringer der er i gruppen
- Hvor mange voksne der deltager

Et fælles opstartsmøde før hvert forløb fremhæves som fremadrettet nødvendigt.

5. Idrætsforeningernes rolle og tilpasning

Alle tre foreninger har stort set samme oplevelser:

Tilpasning af undervisning

Foreningerne har måttet justere deres normale træningsform, fordi børnene:

- Kommer og går undervejs
- Har meget forskellige kompetencer
- Ikke nødvendigvis er motiverede af sporten, men af det sociale
- Har brug for højere grad af leg og variation

Mange trænere valgte at reducere fokus på teknisk træning og i stedet skabe sjove, trygge lege med sporten som ramme – hvilket både skoler og børn har oplevet positivt.

Udfordringer i rammerne

Trænerne peger på:

- Store grupper uden nok voksne
- Uro og konflikter mellem børn i SFO'en
- Manglende kontinuitet i deltagelsen
- Svært ved at etablere autoritet som "gæstelærer"

På skoler hvor der var flere medarbejdere til stede, oplevede trænere derimod:

- Mere ro
- Bedre deltagelse
- Mulighed for at fokusere på sporten frem for konflikter

6. Brobygning til det organiserede foreningsliv

Alle foreninger har gjort en indsats for at introducere børnene til mulighederne i klubben, men:

Indsatsen har været begrænset

Foreningerne fortæller, at brobygning ikke har fyldt meget, og at indsatsen primært bestod af:

- At fortælle børnene hvor klubben ligger
- At uddele flyers (dog kun konsekvent i få tilfælde)
- At svare på børnenes spørgsmål om træning

Foreningerne peger på, at det er svært at få børn (og især forældre) med over i foreningen, når kontakten udelukkende foregår med børnene og ikke deres forældre.

Potentialer for stærkere brobygning

Evalueringen peger på flere konkrete muligheder, som både skoler og foreninger vurderer, kan styrke brobygningen:

Forslag til forbedringer:

1. **Involvering af forældrene**
Fx ved at sende invitationer via Aula, ikke via børnene.
2. **Synlig præsentation i SFO'en før opstart**
Foreningerne kan besøge børnene, vise videoer eller lave små demoer.
3. **"Følgeskab" fra SFO-medarbejdere**
En pædagog kan tage med barnet til første prøvetræning. Denne løsning kræver dog ekstra ressourcer fra skolen.
4. **Fejring og anerkendelse**
Fx diplom eller lille gave (drikkedunk) efter 6 gange – noget børnene kan vise hjemme.
5. **Afslutningsdag med forældre**
Hvor foreningen viser hvad barnet har lært og giver information om klubtilbuddene.

7. Læringspunkter og anbefalinger

Hvad har fungeret særligt godt

- Høj motivation hos børnene – især i starten af forløbene.
- Foreningernes engagement og fleksibilitet.

- God og positiv kommunikation mellem skoler og foreninger.
- At børn kan prøve flere forskellige sportsgrene i trygge rammer.
- Stor værdi af at have *faste SFO-medarbejdere* knyttet til forløbene.

Hvad bør justeres fremadrettet

1. **Tydeligere organisering og forventningsafstemning før opstart**
Rollefordeling, rammer, antal børn, udfordringer i gruppen.
2. **Flere voksne til stede under forløbene**
Især på skoler med børn, der har behov for ekstra støtte.
3. **Kortere træningspas eller mere variation**
For at fastholde motivationen gennem alle seks gange.
4. **Styrket brobygning og forældrekontakt**
Fx ved at gøre information lettere tilgængelig via skolen.
5. **Overvejelse af mere nicheprægede idrætter**
Da mange af de sportsinteresserede børn allerede er tilknyttet en klub.
6. **Synlige "belønninger" for deltagelse**
Drikkedunke, klistermærker, diplom – små ting med stor effekt.

8. Samlet konklusion

Pilotprojektet har haft en positiv effekt for mange af de deltagende børn og har vist, at strukturerede foreningsforløb i SFO-tid kan være en stærk vej til at styrke børns adgang til fritidsfællesskaber. Foreningerne har skabt engagerende og inkluderende aktiviteter, og skolerne har understøttet dette gennem pædagogisk støtte og rammesætning.

Erfaringerne peger samtidig på, at der er behov for en tydeligere struktur, skarpere forventningsafstemning og stærkere brobygning til foreningslivet – særligt med fokus på forældreinvolvering og pædagogisk understøttelse.

Med disse justeringer rummer modellen et betydeligt potentiale og kan danne grundlag for en langsigtet indsats, der understøtter ambitionen om at give alle børn i Slagelse Kommune mulighed for deltagelse i meningsfulde fritidsfællesskaber.